

зяване, именно на г. г. Камбуровъ, Гидиковъ, Стамболиевъ и други. Като че ли щастливо се бѣ озовалъ въ събора отъ сѣщия градъ и Петъръ Ненковъ, читалищния библиотекаръ въ Плѣвентъ, сега покойникъ, който сѣщо каза ценни мисли предъ събора и бѣ избранъ за пръвъ неговъ председателъ. Дватама съ П. Ненковъ се допълваха въ изложението си за основаване на съюза. Въ края на събора бѣ избранъ г. Ячо Ст. Хлѣбаровъ за членъ на първия управителенъ съветъ и сѣщевременно за уредникъ на съюзния органъ сп. „Читалище“.

Днесъ азъ вече мога да кажа спокойно и безъ преувеличение, че пратеницитѣ заслужено дадоха довѣрието си на тоя младъ тогава човѣкъ. Отъ тогава и до днесъ, ето вече 25 години, той неотлъчно е свързанъ съ развитието на читалищния съюзъ, съ уредничеството на съюзния органъ сп. „Читалище“ и изобщо съ българското читалище.

На третия съборенъ день той, азъ и още трима съборяни-пратеници отидохме въ дома на починалия по-късно проф. д-ръ Ив. Д. Шишмановъ, за да му съобщимъ решението на събора за неговия изборъ за членъ на управителния съветъ и председателъ на читалищния съюзъ. Покойникътъ професоръ ни прие любезно, съ рѣдко внимание и любознателност. Влѣзохме въ неговата работна стая съ богатата му библиотека, кждето разговаряхме. Най-младъ и най-словоохотливъ бѣ г. Ячо Ст. Хлѣбаровъ, който пръвъ събщи на г. професоръ Шишмановъ избора му въ събора и обяви, че ние петимата сме пратеницитѣ отъ събора, които искаме да знаеме неговото мнение: ще приеме ли избора или не. Въ топлото си слово г. Хлѣбаровъ каза много ласкави и заслужени думи въ лицето на професоръ Шишманова и му обясни, защо именно той трѣбва да приеме избора и бжде първия председателъ на новоучредения читалищенъ съюзъ. „Ние знаемъ много добре всичкитѣ низости около вашата личностъ, които измислиха вашитѣ политически противници, но вашата личностъ е чиста и горда, че е чертала една просвѣтна политика, която съвременната демократична държава трѣбва да води. За насъ нѣматъ значение клюкитѣ на разнитѣ политически нектърници и карьеристи, които въ своята злоба отидоха толкова далечъ, че се забравиха. Българското учителство, българската напреднича интелигенция ви цени високо и днесъ, въ противовѣст на тая злорада атмосфера, ви дава най-високото мѣсто на най-новата и най-мощна културна организация — читалищния съюзъ. Като познаваме вашата мѣдростъ, безгранична любовъ къмъ науката и просвѣтата, къмъ българското читалище, на което нѣкога беззаветно е служилъ и вашия баща, ние, по поръчка отъ събора, ви молимъ, за доброто на нашия народъ и за успѣха на нашето народно читалище, да приемете избора и ни дадете вашето съгласие, за да го известимъ на събора.“ Професоръ Шишмановъ се трогна, просълзи и съ голѣмо вълнение изслуша и други двама отъ пратеницитѣ, които настояха да приеме избора. Той стана правъ, развълнуванъ, първомъ благодари намъ и на господаря отъ събора за голѣмата честъ, която сме му направили и помоли да го освободимъ отъ тая тежка и отговорна служба, още повече, добави той, може би, че моето председателство на съюза да попрѣчи на нѣщо въ нашето читалище и неговия съюзъ; знаете какъвъ вой бѣ създадена около моята личностъ, като министъръ въ правителството на Димитъръ Петковъ. Сега току що се завръщамъ отъ чужбина, ще е неудобно да заема тая длъжностъ: може би отново ще се създадѣтъ излишни разпри; благодаря ви много, предайте на г. г. съборянитѣ